

Province of the
EASTERN CAPE
EDUCATION

**NATIONAL
SENIOR CERTIFICATE**

KEREITI YA 11

PUDUNGWANA 2014

SESOTHO PUO YA LAPENG – PAMPIRI YA 3

MATSHWAO: 100

NAKO: dihora tse 2½

Pampiri ena e na le maqephe a 6.

DITAELO HO MOHLAHLOBUWA

1. Pampiri ena e arotswe DIKAROLO tse PEDI, e leng:
KAROLO YA A: Moqoqo (50)
KAROLO YA B: Ditema tsa kgokahano (50)
2. Araba potso e le NNGWE karolong ya pele.
3. Araba dipotso tse PEDI karolong ya bobedi.
4. Qala potso e NNGWE le e NNGWE leqepheng le LETJHA mme o shehe mola qetellong ya potso.
5. Etsa moralo wa tema ka nngwe eo o e ngolang (ka ho etsa mmapa wa monahano kapa tjhate e bontshang tatellano ya mehopolo, kapa o iketsetse feela lenane la dintlha tseo o tlang ho ngola ka tsona). Ha o qeta ho ngola, lekola mosebetsi wa hao o hlaole diphoso. Sebedisa pensele/petleloto ho lokisa diphoso. O tla abelwa matshwao bakeng sa ho ela mehato ena hloko.
6. Meralo e totobatswe hore ke meralo, pele ho hlahiswa tema eo o e ngolang.
7. O eletswa ho sebedisa nako ka mokgwa ona:
Metsotso e 80 KAROLONG YA A
Metsotso e 35 potsong e le nngwe ho tse pedi tsa KAROLO YA B, ho etsa metsotso e 70 ha e le kaofela.
8. Nomora dikarabo tsa hao jwalo feela ka ha dipotso di nomorilwe pampiring ya dipotso.
9. Ngola sehlooho se loketseng potso eo o e kgethileng, kapa sehlooho seo o iqapetseng sona meqoqong eo ho sa nehelanwang ka dihlooho ho yona.
10. Ngola ka mongolo o makgethe o balehang.

KAROLO YA A: MOQOQO**POTSO YA 1**

Kgetha sehlooho se le SENG, mme o ngole moqoqo wa bolelele ba mantswe a 350–400. Hopola ho etsa moralo, mme o be o badisise moqoqo wa hao botjha ho lokisa diphoso.

- 1.1 Maemo a lehodimo a ntse a fetoha hanyane hanyane selemo le selemo. Pula ha e na, e na ka sekgahla. Ngola moqoqo oo ho wona o hlalolang koduwa e entsweng ke sefefe tikolohong ya heno, sehlooho e be.

KODUWA E ENTSWENG KE SEFEFO TIKOLOHONG YA HESO. [50]

- 1.2 Banana ba kajeno ba tena marikgwe a ba tlenyang le mese e mekgutshwane e bonaletsang. Batho ba bang ba re moteno ona o phephetsa tlhekefetso, ba bang ba re tjhe banana ba kgale ba ne ba ntse ba tena dithethana. Ngola moqoqo oo ho wona o tshehetsang mahlakore ana ka bobedi. Sehlooho e be:

BANANA BA ITSHUPA KA MOTENO O HOHELANG, EMPA KA LEHLAKORENG LE LENG KGOHEDI EO E PHEPHETSA TLHEKEFETSO. [50]

- 1.3 Basotho ke setjhaba se hlomphang meetlo ya sona. Ba e hlompha ka ditsela tse ngata tse fapaneng. Mekete, dipapadi, moteno le tse ding tse ngata, ke tseo Basotho ba kgabileng ka tsona. Tsena tsohle di ile tsa etsahala motseng wa heno ha ho ne ho behwa morena wa sebaka. Ngola moqoqo oo ho ona o phetang diketsahalo tseo. Sehlooho e be:

MOKETE WA PEHO YA MORENA. [50]

- 1.4 Thelebeshene e na le tlhahisoleseding ya maemo a hodimo, empa e na le ho bontsha dintho tse kgahlanong le setso kapa botjhaba ba rona. Seyalemoya sona se re mamedisa tse loketseng le ha re sa di bone. Bontsha ntlhakemo ya hao ka ho dumellana le tlhahisoleseding ya thelebeshene kapa ya seyalemoya. Sehlooho e be:

THELEBESHENE E NA LE TLHAHISOLESEDING E MOLEMO HOFETA SEYALEMOYA.

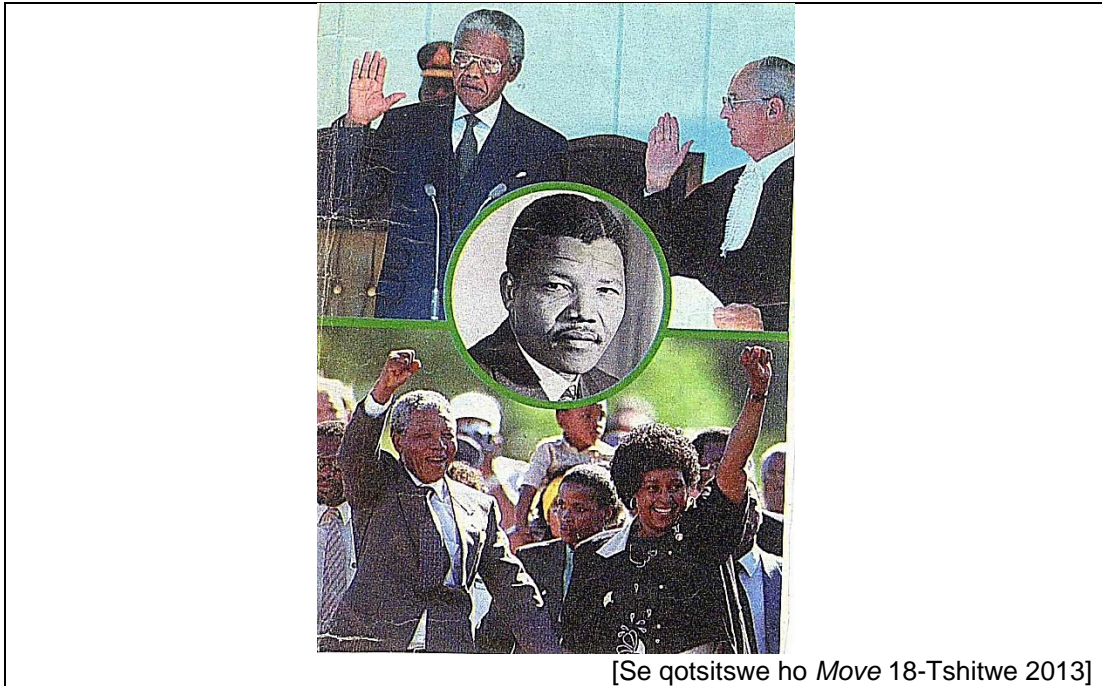
KAPA

SEYALEMOYA SE NA LE TLHAHISOLESEDING E MOLEMO HOFETA TELEBESHENE. [50]

- 1.5 Ho bonahala batjha haholo ba bashemane ba ikamahanya le maqulwana a lwantshanang metseng eo ba dulang ho yona. Dintwa tseo tsa bona di qetella di fetetse dikolong moo e bang barutwana le matitjhere ba qetella ba se ba sa bolokeha. Pepesa maikutlo a hao ka mokgwa wa ho thibela sehloho sena. Sehlooho e be:

SEO MMUSO O KA SE ETSANG HO FEDISA MAQULWANA ANA MAHAENG LE DIKOLONG. [50]

- 1.6 Boha setshwantsho se latelang o ngole moqoqo ka sona. Iqapele sehlooho se tla qholotswa ke setshwantsho maikutlong a hao. O se lebale ho etsa moralo.

[Se qotsitswe ho Move 18-Tshitwe 2013]

[50]

- 1.7 Boha setshwantsho se latelang o ngole moqoqo ka sona. Iqapele sehlooho se tla qholotswa ke setshwantsho maikutlong a hao. O se lebale ho etsa moralo.

[Se qotsitswe ho Move 08 Pherekong 2011]

[50]

- 1.8 Boha setshwantsho se latelang o ngole moqoqo ka sona. Iqapele sehlooho se tla qholotswa ke setshwantsho maikutlong a hao. O se lebale ho etsa moralo.

[50]

MATSHWAO OHLE A KAROLO YA A: 50

KAROLO YA B: DITEMA TSA KGOKAHANO TSE TELELE

POTSO YA 2

Badisisa ditema tse latelang tsa kgokahano, mme o kgethe tse PEDI ebe o ngola ka tsona. Mantswe e be a 180–200 (dikahare feela). Hopola ho etsa moralo le ho lokisa diphoso.

2.1 Lengolo la setswalle

Motswala wa hao o o bolelletse hore ntate wa hae, eo e leng malome wa hao, o mo hanela ho ntshetsa dithuto tsa hae pele yunibesithing, o re lengolo la materiki le lekane, a yo batla mosebetsi. Ngolla malome wa hao lengolo o mo hlokomedise molemo wa ho ntshetsa thuto pele.

[25]

2.2 Tsa boikgopotso ba buka

Ngola boikgopotso ba buka eo o kileng wa e bala. Boikgopotso ba hao bo ame moralo (poloto) ya buka, tikoloho le baphetwa ka bokgutshwane, empa ka mokgwa o tsoselletsang thahasello.

[25]

2.3 Boitsebiso le diphihlello (CV) le lengolo la kopo ya mosebetsi

Lebenkele le leholo la diphahlo tsa theko e hodimo, le na le sekgeo sa mosebetsi wa nakwana wa matsatsi a phomolo. Ngolla Mookamedi lengolo la kopo ya mosebetsi oo, le felehetswang ke tokomane ya boitsebiso le boiphihlello ho netefatsa hore ke wena ya loketseng sekgeo seo.

[25]

2.4 Lengolo la semmuso

Ngolla mohlophisi wa mananeo a thuto a seyalemoya seo o se mamelang, o kope hore a eketse nako ya ho hasa lenaneo la Thuto ya Mahlale le ya Sesotho. O fane ka mabaka a tshehetsang kopo ya hao ka ho phethahala.

[25]

2.5 Memorandamo

O mongodi mokgatlong wa thekolohelo wa Phela Ka Nepo. Haufinyane ho tla ba teng beke ya tlhokomediso ya kankere ya matswele. Ngolla ditho tsa mokgatlo memorandamo oo ho wona o ba hopotsang tsa bohlokwa tsa letsholo leo la tlhokomediso.

[25]

2.6 Lenanetsamaiso le metsotso ya kopano

O mongodi wa mokgatlo wa baahi motseng wa heno. Ditho tsa mokgatlo di labalabela ho nka karolo ka letsatsi la matjhaba la tlhokomediso ya lefu la kwatsi ya bosolla tlhapi (phamokate), le tshwarwang selemo le selemo ka la 01 Tshitwe. Ngola lenanetsamaiso le metsotso ya kopano ya ditho moo ho tla rerwa mokgwa wa ho phemisa baahi lefu lena, le ho kgothatsa ba amehileng ke lona.

[25]

MATSHWAO OHLE A KAROLO YA B: 50
MATSHWAO KAOFELA: 100

